

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Όν/μο:.....

Α΄ Λυκείου
Γεν. Παιδείας
22-01-12

ΚΕΙΜΕΝΟ

(..) Καθώς , απομακρύνεται ο έφηβος ψυχολογικά-συναισθηματικά από την ώριμη γενιά , που μέχρι τώρα τον κρατούσε από το χέρι , προσπαθεί να σταθεί μόνος του , ανεξάρτητος , χειραφετημένος , ελεύθερος λέω προσπαθεί , αλλά το νιώθει ότι δεν μπορεί , γιατί το καταλαβαίνει πως η **χειραφέτηση** χωρίς οικονομική ανεξαρτησία είναι ουτοπία , είναι κάτι αδύνατο.

(..) Οι έφηβοι νιώθουν τον κόσμο γύρω τους στενό και θέλουν να τον διευρύνουν , θεωρούν τους ώριμους γονείς τους «κοντόθωρους» και προσπαθούν να τους βάλουν γυαλιά να δουν πιο μακριά , νομίζουν πως η κοινωνία είναι μικρόψυχα οικοδομημένη και επιθυμούν να της δώσουν **μεγαλοψυχία**. Πιστεύουν ότι ο κόσμος πάλιωσε και χρειάζεται ανακαίνιση και νιώθουν χρέος δικό τους να βοηθήσουν στην κατεδάφιση και ανοικοδόμηση .Ο συναισθηματισμός τους είναι πλούσιος και δε διστάζουν να δοθούν ολόψυχα για τη δημιουργία νέου κόσμου , όπου θα βασιλεύει η δικαιοσύνη , η ελευθερία , όπου δε θα υπάρχουν άλυτα προβλήματα , αδικία , φτώχεια , δυστυχία .

Αντικρίζουν καθετί που η προηγούμενη γενιά δημιούργησε με διάθεση κριτική , κατακριτική .Είναι **ανελέητοι** , τίποτα δεν εγκρίνουν , όλα τα αποδοκιμάζουν , ούτε ιερό , ούτε όσιο , ούτε ωραίο αφήνουν στη θέση του .Για όλα τα προβλήματα της ζωής και της κοινωνίας φταίει – κατά τη γνώμη τους- η ώριμη γενιά , το κατεστημένο που δεν τα έχει σχεδιάσει σωστά .

Είναι η στάση αυτή σωστή ή **σφαλερή** ;Πρώτα πρώτα , είναι φυσιολογική .Αν δε διαμαρτυρηθεί κανείς στα νιάτα του , πότε θα δείξει τη δημιουργική πνοή του; Αν δεν κριτικάρει τα όσα βλέπει και ακούει , πόσες άλλες ατέλειες θα έμεναν άθιχτες και πόση πρόοδος θα είχε χαθεί ; Η κριτική των νέων δεν είναι κακόπιστη , είναι ειλικρινής , τα αισθήματά τους είναι αγνά και καθαρά .Στην πείρα των ωρίμων αντιτάσσουν τα ιδανικά τους , ιδανικά που οι μεγάλοι προσφέρουν στους νέους ,αλλά μόνο με λόγια που διαψεύδονται με πράξεις .Και νομίζουμε πως όσο περισσότερο ανάρτης και ασυμβίβαστος είναι ο άνθρωπος στα εφηβικά του χρόνια , τόσο δημιουργικότερος θα γίνει αργότερα , γιατί περισσότερη γεύση θα έχει πάρει από τα προβλήματα της ζωής.

Ωριμάζει ο νέος παλεύοντας με την ώριμη γενιά , ωριμάζει διεκδικώντας ανεξαρτησία , ανδρώνεται στο στίβο της αντιδικίας , της **αμφισβήτησης** και της αντίρρησης .Αυτή είναι η εφηβική ψυχή **ακόρεστη** για όλα , ανικανοποίητη από όλα .Ακατανόητη για τους ώριμους και ανήσυχη .Μα με την ανησυχία ωριμάζει και με το γκρέμισμα μαθαίνει αύριο να οικοδομήσει .Αντί να φοβηθούμε τον έφηβο , πρέπει να δοκιμάσουμε να συνεννοηθούμε μαζί του και να χρησιμοποιήσουμε την ορμή του δημιουργικά αλλά οφείλουμε να είμαστε ειλικρινείς μαζί του .

(Φ.Κ. Βώρος , Δοκίμια για την παιδεία)

Ασκήσεις:

A. Να γράψετε στο τετράδιο σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε σε 80-100 περίπου λέξεις.

(Μονάδες 25)

B.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας ποιες προτάσεις είναι σωστές και ποιες λανθασμένες με την ένδειξη (Σωστό-Λάθος)

α) Η χειραφέτηση των νέων αντιβαίνει στην οικονομική τους ανεξαρτησία .

β) Η νεανική διαμαρτυρία για τα προβλήματα της ζωής και της κοινωνίας συμβάλλει στη δημιουργία και την πρόοδο

γ) Η αντιπαράθεση των νέων με τους ώριμους καταδικάζει τη νέα γενιά σε μια στείρα αντιδικία και αμφισβήτηση .

δ) Οι ώριμοι οφείλουν να επιδοκιμάζουν τη νεανική ορμή , αφού συντελεί στην ανοικοδόμηση της κοινωνικής δομής

(Μονάδες 4)

B.2. Φτώχεια , χρέος : να γράψετε δύο προτάσεις για κάθε λέξη , ώστε στη μία να διακρίνεται η δηλωτική και στην άλλη συνυποδηλωτική σημασία της

(Μονάδες 4)

B.3. Να γραφούν τα συνώνυμα των λέξεων : χειραφετημένος , νιώθει , μεγαλοψυχία , ανελέητοι , σφαλερή , αμφισβήτησης , ακόρεστη

(Μονάδες 7)

B.4. «Νέος χωρίς ιδανικά μοιάζει με μέρα χωρίς ήλιο» .Να αναπτύξετε την αναλογία σε μια παράγραφο 70-80 λέξεων

(Μονάδες 12)

Γ. Να γράψετε ένα άρθρο για τη σχολική σας εφημερίδα , όπου θα αναλύετε τα αίτια του «χάσματος των γενεών» καθώς και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί , αν όχι να γεφυρωθεί , τουλάχιστον να μικρύνει.

(Μονάδες 40)

ΕΥΚΚΛΕΙΔΗΣ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ(ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ)

A.

Το κείμενο αναφέρεται στις ιδιαιτερότητες των εφήβων αναφορικά με τον ψυχισμό , τα όνειρα και τη σχέση τους με τους ενήλικες. Σύμφωνα με το συγγραφέα , οι έφηβοι , επιχειρώντας να αποδεσμευτούν από τους μεγάλους , διαπιστώνουν τη σημασία της οικονομικής ανεξαρτησίας και επιθυμούν να οικοδομήσουν έναν καλύτερο κόσμο , βασισμένο στις ανθρωπιστικές αξίες .Επιπλέον , η επικριτική στάση τους απέναντι σε όλες τις επιλογές των ώριμων είναι ειλικρινής και σύμφωνη προς τον ιδεαλισμό της εφηβικής ηλικίας .Επειδή , λοιπόν η αμφισβήτηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση της δημιουργικότητας και της ωρίμανσης των Νέων , πρέπει να την αξιοποιούν .

- B1.** α) Λ
β) Σ
γ) Λ
δ) Σ

- B2.** –Η φτώχεια και ο υποσιτισμός αποτελούν δύο από τα σοβαρότερα Προβλήματα του λεγόμενου Τρίτου Κόσμου (ΔΗΛΩΣΗ)
- Δεν κατάφερε να τους πείσει εξαιτίας της φτώχειας των επιχειρημάτων του (ΣΥΝΥΠΟΔΗΛΩΣΗ)

- Τα χρέη του τον οδήγησαν σε οικονομική καταστροφή (ΔΗΛΩΣΗ)
- Το χρέος του γονιού απέναντι στο παιδί του δεν περιορίζεται στην οικονομική εξασφάλιση , αλλά αφορά και την ηθικοπνευματική του καλλιέργεια .(ΣΥΝΥΠΟΔΗΛΩΣΗ)

B3. Ανεξάρτητος , αισθάνεται , γενναιοδωρία , άσπλαχνοι , επισφαλής Αμφιβολίας , αχόρταγη .

B4. Όπως η μέρα χωρίς ήλιο προκαλεί νωθρότητα , έτσι και ο νέος χωρίς ιδανικά παραμένει αδρανής .Ο ήλιος , πηγή ζωής και δράσης παραγκωνίζει τη ραστώνη , την αδιαφορία και τη θλίψη .Ανάλογα και τα ιδανικά αποτελούν προνόμιο , που υποχρεώνουν τη νεολαία σε συνεχή εγρήγορση και αξιοποίηση των πολλαπλών

δυνατοτήτων που διαθέτει ,Προδιαγράφουν την πορεία και την εξέλιξη του νέου και όσο πιο υψηλά είναι τόσο καλύτερα , γιατί η κατάκτησή τους απαιτεί επίμονο αγώνα , ο οποίος όμως νοηματοδοτεί και τη ζωή .Είναι φανερό , λοιπόν , πως , όπως ο ήλιος, έτσι και τα ιδανικά αποτελούν τις κινητήριες δυνάμεις για ζωή και δράση .

Γ. Τίτλος :

Πρόλογος : .....

Κύριο Θέμα :

Αίτια του χάσματος .

⇒Βιολογικά αίτια

⇒ Οι νέοι είναι ενθουσιώδεις , ανήσυχοι και καινοτόμοι , οι ηλικιωμένοι συντηρητικοί δύσπιστοι και νοσταλγοί του παρελθόντος

⇒ Ο γρήγορος ρυθμός εξέλιξης και η απότομη αλλαγή των συνθηκών ζωής .

⇒ Η έκρηξη των γνώσεων , που συντελεί στη γρήγορη ωρίμανση των νέων και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους σε νεαρή ηλικία .

⇒ Οι διαφορετικές συνθήκες ζωής στις οποίες ανατρέφονται και μεγαλώνουν οι νέοι σε σχέση με τις συνθήκες στις οποίες μεγάλωσαν οι ηλικιωμένοι .

- ⇒ Τα πρότυπα ζωής που προβάλλονται και τα ξένα πολιτιστικά στοιχεία που εισβάλλουν στη ζωή μας
- ⇒ Πολλές αξίες και αρχές , παραδοσιακά οι γονείς γαλουχούσαν τα παιδιά τους , χάνουν το κύρος τους και απορρίπτονται από τους νέους .
- ⇒ Η κριτική και η αμφισβήτηση των νέων

Τρόποι γεφύρωσης του χάσματος

- ⇒ Διάθεση να καταλάβει ο ένας τον άλλον , Διάλογος .
- ⇒ Αμοιβαίος σεβασμός , ισοτιμία , ανεκτικότητα και αγάπη .
- ⇒ Αμοιβαία παραδοχή σφαλμάτων , χωρίς εγωισμό .
- ⇒ Εμπιστοσύνη των μεγάλων στους νέους με την εκχώρηση σ' αυτούς αρμοδιοτήτων και ευθυνών .
- ⇒ Επιμόρφωση των γονιών για τις νέες συνθήκες της ζωής και για τα προβλήματα της εφηβείας .

⇒ Οι νέοι είναι επιεικείς στις κρίσεις τους για τους ηλικιωμένους , να αποφεύγουν τις ακρότητες στη συμπεριφορά τους και να έχουν τη συγκαταβατικότητα του ανθρώπου που ξέρει ότι δεν είναι αλάνθαστος και ότι κάποτε θα βρεθεί , αναπόφευκτα , και αυτός στη θέση του ηλικιωμένου .